Politieke vierhoek 25 augustus – Scenario's box 3

Aanleiding

Op 19 juni jl. is een Kamerbrief verzonden waarin mogelijke aanpassingen voor box 3 worden aangekondigd. In de politieke vierhoek zijn 4 scenario's voor box 3 besproken. Scenario 1 en 4 worden nogmaals besproken.

Bespreekpunten

1. Naar welk scenario gaat de voorkeur uit van de leden van de vierhoek?
2. Hoe moet de derving die voortvloeit uit het voorkeursscenario gedekt worden?

Toelichting

- Op dit moment vindt behandeling van de Wet werkelijk rendement (WWR) plaats in de Eerste Kamer. De wet moet per 2028 ingaan en is opgenomen in het basispad. Daarvan zijn geen budgettaire gevolgen omdat de WWR is opgenomen in het basispad.
- Op 19 juni zijn beide Kamers geïnformeerd over mogelijke aanpassingen aan de WWR om het maatschappelijke en politieke draagvlak te vergroten. In de brief wordt aangegeven dat de Kamer op Prinsjesdag nader geïnformeerd zal worden over de aanpassingen binnen WWR en de doorontwikkeling naar een vermogenswinstbelasting.
- Eventuele aanpassingen aan de WWR gaan gepaard met uiteenlopende gevolgen en moeten worden opgenomen in een novelle die meeloopt met het belastingplanpakket. Indiening van de novelle op Prinsjesdag is alleen mogelijk als er uiterlijk op 28 augustus a.s. over de novelle wordt besloten. Bij besluitvorming op 31 augustus heeft de Raad van State te weinig tijd om voor Prinsjesdag een advies te kunnen uitbrengen. Indiening van de novelle bij de Tweede Kamer is dan minimaal één week na Prinsjesdag.
- Ook de doorontwikkeling naar een vermogenswinstbelasting gaat gepaard met budgettaire gevolgen. Hieronder worden verschillende scenario's voorgelegd met de daarbij behorende consequenties.

In de hierna opgenomen tabel treft u de budgettaire gevolgen van de verschillende scenario's. Daarna de beschrijving van de gevolgen in bredere zin van de beide varianten.

Raming

- De ramingen zijn geactualiseerd met de meest recente beschikbare gegevens.
- Voor de tegenbewijsregeling geldt dat de kosten ervan zijn gestegen door (i) een hogere toename van het vermogen dan eerder voorspeld, (ii) een lagere woningwaardeontwikkeling voor 2027 (relevant voor belastingjaar 2028) en (iii) door het feit dat het OWR-formulier geïntegreerd is in de aangifte, waardoor het makkelijker is om tegenbewijs in te dienen.
- Daar staat tegenover dat het aantal ontvangen tegenbewijzen voor de jaren t/m 2024 vooralsnog achterblijft bij de raming voor die jaren. Dat is verwerkt door een afslag op de raming te nemen. Bovenstaande assumpties zijn verwerkt in de nieuwe raming.

	In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
1	**Scenario 1: Novelle met verbeteringen WWR**							
1.1	Carry back 1 jaar	-1.387	-1.145	-594	-409	-3.535	-4.379	-14
1.2	Doorschuifregeling echtscheiding & huwelijk	-2	-4	-6	-7	-19	-66	0
1.3	Aanpassing definitie startups & scale ups	-73	-50	-42	-34	-199	-297	0
1.4	Groen beleggen*	-100	-100	-100	-100	-400	-800	-100
1.5	Doorschuifregeling NSW-landgoederen	-1	-2	-2	-3	-8	-29	-13
1.6	Vrijstelling NSW-landgoederen	-8	-9	-9	-10	-36	-85	-20
1.7	Partiële belastingplicht alleen box 3	-12	-12	-12	-12	-48	-96	-12
	Saldo (maximaal bedrag 1.1 t/m 1.7)	-1.582	-1.320	-763	-572	-4.237	-5.723	-146
1.8	Sleutel verlagen tarief met 1%-punt	-257	-257	-257	-257	-1.028	-2.056	-257
1.9	Sleutel verhogen heffingsvrije resultaat met €100	-69	-69	-69	-69	-276	-552	-69
4	**Scenario 4: VWB uitbreiden 2028, volledig 2030**							
	VWB (vastgoed + effecten)	-4.311	-2.592	-1.940	-1.536			-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen			-376	-271			-10
	Saldo	-4.311	-2.592	-2.316	-1.807	-11.026	-15.624	-100

*Invoering groen beleggen per 2028 vereist al budget in 2027 van ca 50-100 mln.

Scenario 1: Novelle met aanpassingen wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3, met besluitvorming over vermogenswinst volgend jaar

- In de kamerbrief van 19 juni zijn een 7-tal mogelijke aanpassingen plus 2 parameterwijzigingen in kaart gebracht. Deze kunnen tezamen of afzonderlijk ingevoerd worden. Er moet politiek gewogen worden welke wijzigingen in dit scenario gewenst zijn.
- Een aantal aanpassingen interacteert met de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting – de budgettaire gevolgen van een carry-back of een doorschuifregeling voor huwen en scheiden zijn bijvoorbeeld anders bij een volledige vermogenswinstbelasting.[1] Deze interactie is niet verwerkt in tabel 1.
- Indien in deze kabinetsperiode nog de overstap naar vermogenswinst moet worden gemaakt, dient daartoe uiterlijk in het voorjaar van 2027 te worden besloten. De derving die daaruit voortvloeit is cumulatief circa €13 mld. t/m 2035.
- Belangrijkste voordeel: Per 2028 geldt voor iedereen werkelijk rendement. De kritiek op het huidige stelsel (forfaits en tegenbewijsregeling) wordt weggenomen. Namelijk:
    - onbelast blijven van hoge rendementen (belasting is nu gemaximeerd door het forfait van 6%). Dit leidt tot een aanzienlijke budgettaire derving;
    - tegenbewijsregeling stuit op weerstand van met name vastgoedbeleggers, omdat de tegenbewijsregeling is gebaseerd op vermogensaanwas en vanwege het ontbreken van een verliesverrekening en kostenaftrek.
- Belangrijkste nadeel: Dit neemt de fundamentele kritiek op de vermogensaanwasbelasting bij sommige stakeholders nog niet weg. Er blijft onduidelijkheid bestaan of en wanneer een overgang naar een volledige vermogenswinstbelasting plaats gaat vinden. Besluitvorming en uitwerking over de route naar vermogenswinst kan in dit scenario volgend jaar volgen. Omdat besluitvorming later volgt is invoering VWB per 2030 is in dit scenario niet haalbaar.
- Over de maatregelen 1.1 tot en met 1.5 en 1.7 doet de Belastingdienst uitvoeringstoetsen. De voorlopige conclusies zijn dat de aanpassingen inpasbaar zijn, maar wel zullen leiden tot verdringing in het ICT-portfolio van een aantal procesverbeteringen die gepland staan in 2029. Deze procesverbeteringen zijn belangrijk voor de dienstverlening aan burgers.
- De aanpassingen uit de novelle en met name de introductie van de carry back per 2029 vergt een grote inzet op het gebied van ICT. Daarnaast vragen de maatregelen in de novelle een extra formatie van ruim 95 FTE. De voorlopige achterwaartse verliesverrekening wordt niet door IV-ondersteund en vraagt dus veel handmatig werk.

Scenario 4: VWB in de WWR uitbreiden per 2028

- In dit scenario wordt in de WWR de vermogenswinstbelasting per 2028 uitgebreid naar alle financiële instrumenten (aandelen, obligaties, opties etc.). In 2030 wordt de overstap gemaakt naar een volledige vermogenswinstbelasting voor alle vermogensbestanddelen.[2]
- Belangrijkste voordeel: met onroerende zaken en financiële instrumenten geldt zo snel mogelijk vanaf 2028 voor het overgrote deel van het vermogen in box 3 een vermogenswinstbelasting.
- Belangrijkste nadeel: Consequenties voor de inpasbaarheid van andere trajecten en alleen maakbaar mits beperkingen in de uitvoering hieronder worden geaccepteerd.
- Vereiste is dat de kamerbehandeling voorspoedig is, dat betekent uiterlijk 31-12-2026 door beide Kamers aangenomen.
- Maakbaarheid per 2028 is mogelijk. Als VWB zou worden ingebouwd in het IV-systeem op een volledige en juiste wijze, is dit niet mogelijk per 2028 vanwege beperkingen in het IV systeem. Om toch een zo snel mogelijke invoering mogelijk te maken, betekent dit dat moet worden voortgebouwd op de architectuur van de WWR, en zijn er vanuit de tijdsklem beperkingen aan wat er maakbaar is voor de jaren 2028 en 2029. Er kunnen niet voldoende invulvelden worden ingebouwd waardoor (een deel van) de gegevens bij elkaar worden samengeteld in het laatste invulveld, wat een beperking van toezicht en handhaving betekent.
- Inpasbaarheid van box 3 vraagt veel capaciteit. Dit heeft de volgende consequenties voor andere trajecten:

[1] Bij een vermogenswinstbelasting heeft carry back een kleiner budgettair beslag doordat alleen gerealiseerde vermogensontwikkeling in aanmerking wordt genomen, waardoor minder vaak sprake is van verliezen. De doorschuifregeling bij huwen en scheiden krijgt juist een groter budgettair belang.
[2] Directe cryptobeleggingen, verzekeringsproducten en lijfrentes, vorderingen en schulden (voor zover geen financieel instrument), 'overige' vermogensbestanddelen zoals roerende zaken ter belegging en banktegoeden in vreemde valuta.

    - De BAZ kan niet per 2030 (dit geldt voor scenario's 2, 3, 4), de BAZ loopt tenminste één jaar vertraging op.
    - De afbouw van de Aftrek specifieke zorgkosten kan in deze variant volgens voorgenomen tijdpad.
    - Voor de verzachtingen in de Novelle is minder rationale bij het zo snel mogelijk overgaan naar VWB. Deze verzachtingen zijn ook deels niet langer inpasbaar.
    - Ruimte voor eventuele toekomstige wensen voor de komende jaren neemt af. Met deze beperkingen, gaat dit scenario niet ten koste van de vernieuwing (Cool:Gen)
- Gegevensaanlevering door ketenpartners (banken etc.) aan de belastingdienst is per 2028 niet mogelijk. De vooringevulde aangifte van box 3 gegevens is voor 2028 dan ook niet mogelijk. Hierdoor ontbreekt ook de contrainformatie voor toezicht en handhaving waardoor toezicht wordt bemoeilijkt. Ook doet dit een extra beroep op het doenvermogen van burgers. Eerste geluiden van grootbanken zijn dat het wellicht mogelijk is gegevens aan te leveren aan klanten, zodat belastingplichtigen die gegevens zelf kunnen gebruiken voor het doen van aangifte. Het zal echter per bank verschillen in hoeverre ze daartoe in staat zijn.
- Juridisch houdbaarheid: het dragend onderscheid in de huidige WWR tussen vermogensaanwas en vermogenswinst in liquide en illiquide vermogensbestanddelen vervalt grotendeels. Voor de jaren 2028 en 2029 brengt dit een risico voor procedures voor de bestanddelen waarvoor een vermogensaanwasbelasting met zich mee. De benodigde wetgeving is in korte tijd opgesteld. Mogelijk is er volgend jaar reparatiewetgeving nodig.
- Het voorstel zorgt voor een budgettaire derving die gedekt moet worden. Deze derving ligt cumulatief lager dan bij scenario 3, omdat er niet teruggevallen hoeft te worden op de tegenbewijsregeling.
- Tijdpad voor wetgevingsproces is zeer krap. Risico dat reparatiewetgeving nodig zal zijn.

Dekking budgettaire gevolgen van de scenario's

- Op basis van de begrotingsregels van het kabinet zal de budgettaire derving van mogelijke aanpassingen aan de WWR en een doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting moeten worden gedekt.
- De Tweede Kamer heeft bij de motie Bikker/Eerdmans uitgesproken dat dekking voor eventuele aanpassingen aan de WWR zoals de achterwaartse verliesverrekening moet worden gevonden in het brede domein van vermogen.
- In onderstaande tabel worden mogelijke dekkingsopties gepresenteerd (niet uitputtend).

In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
Constructies								
Aanpakken belastingconstructie in de schenkbelasting met papieren schenkingen	153	153	153	153	153	765	1.377	153
Box 2								
Excessief lenen box 2, drempel van € 500.000 naar € 400.000, exclusief afschaffen uitzondering eigen woning								
w.v. saldo	185	479	-2	-4	-5	657	621	2
w.v. kader	11	11	11	11	11	55	99	11
Vpb								
Afschaffen lage vennootschapsbelastingtarief	3.322	3.266	3.201	3.154	3.098	16.041	28.213	3.043
Verlagen schijfgrens Vpb van € 200.000 naar € 100.000 in twee stappen	635	1.191	1.167	1.143	1.119	5.255	9.635	1.095
Inkomstenbelasting								
Verlagen aangrijpingspunt toptarief met € 3.500	1.242	1.242	1.242	1.242	1.242	6.210	11.178	1.242
Overige maatregelen, waaronder fiscale regelingen								
EB belastingvermindering toespitsten op huishoudens	0	0	0	401	395	796	2.314	371
Afschaffen verlaagde btw-tarief op kampeergelegenheid	0	227	227	227	227	908	1.816	227
Stapsgewijs afschaffen kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	194	389	583	777	777	2.720	5.828	777
Afschaffen verlaagde motorrijtuigenbelasting tarief bestelauto ondernemer	285	526	723	880	802	3.216	6.039	648
Afschaffen zelfstandigenaftrek	0	0	212	207	202	6.21	1.387	188

Politieke vierhoek 21 augustus – Scenario's box 3

Aanleiding

Op 19 juni jl. is een Kamerbrief verzonden waarin mogelijke aanpassingen voor box 3 worden aangekondigd. De aanpassingen zijn uitgebreid tot vier verschillende scenario's voor box 3.

Bespreekpunten

1. Naar welk scenario gaat de voorkeur uit van de leden van de vierhoek?
2. Hoe moet de derving die voortvloeit uit het voorkeursscenario gedekt worden?

Toelichting

- Op dit moment vindt behandeling van de Wet werkelijk rendement (WWR) plaats in de Eerste Kamer. De wet moet per 2028 ingaan en is opgenomen in het basispad (scenario 0). Daarvan zijn geen budgettaire gevolgen omdat de WWR is opgenomen in het basispad.
- Op 19 juni zijn beide Kamers geïnformeerd over mogelijke aanpassingen aan de WWR om het maatschappelijke en politieke draagvlak te vergroten. In de brief wordt aangegeven dat de Kamer op Prinsjesdag nader geïnformeerd zal worden over de aanpassingen binnen WWR en de doorontwikkeling naar een vermogenswinstbelasting.
- Eventuele aanpassingen aan de WWR gaan gepaard met uiteenlopende gevolgen en moeten worden opgenomen in een novelle die meeloopt met het belastingplanpakket. Ook de doorontwikkeling naar een vermogenswinstbelasting gaat gepaard met budgettaire gevolgen. Hieronder worden verschillende scenario's voorgelegd met de daarbij behorende consequenties.

<u>Scenario 0: wetsvoorstel WWR zonder aanpassingen</u>

- Dit is het vertrekscenario zoals ook opgenomen in het basispad waarbij invoering per 2028 is voorzien.
- Iedere aanpassing ten opzichte van scenario 0 heeft (aanzienlijke) budgettaire consequenties.

In de hierna opgenomen tabel treft u de budgettaire gevolgen van de scenario's 1 tot en met 4. Daarna de beschrijving van de gevolgen in bredere zin van de vier varianten.

	In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
1	**Scenario 1: Novelle met verbeteringen WWR**							
1.1	Carry back 1 jaar	-1.387	-1.145	-594	-409	-3.535	-4.379	-14
1.2	Doorschuifregeling echtscheiding & huwelijk	-2	-4	-6	-7	-19	-66	0
1.3	Aanpassing definitie startups & scale ups	-73	-50	-42	-34	-199	-297	0
1.4	Groen beleggen*	-100	-100	-100	-100	-400	-800	-100
1.5	Doorschuifregeling NSW-landgoederen	-1	-2	-2	-3	-8	-29	-13
1.6	Vrijstelling NSW-landgoederen	-8	-9	-9	-10	-36	-85	-20
1.7	Partiële belastingplicht alleen box 3	-12	-12	-12	-12	-48	-96	-12
	Saldo (maximaal bedrag 1.1 t/m 1.7)	-1.582	-1.320	-763	-572	-4.237	-5.723	-146
1.8	Sleutel verlagen tarief met 1%-punt	-257	-257	-257	-257	-1.028	-2.056	-257
1.9	Sleutel verhogen heffingsvrije resultaat met €100	-69	-69	-69	-69	-276	-552	-69
2	**Scenario 2: WWR per 2028, daarna VWB per 2030**							
	WWR per 2028 (basispad)	0	0	0	0			0
	VWB per 2030 (vastgoed + effecten)	0	0	-3.282	-2.371			-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen	0	0	-376	-271			-10
	Saldo	0	0	-3.658	-2.642	-6.300	-12.911	-100
3	**Scenario 3: Geen WWR, VWB per 2030**							
	Uitboeken WWR	-1.059	-74					
	Voortzetten tegenbewijsregeling	-2.988	-2.708					
	VWB per 2030 (vastgoed + effecten)			-3.282	-2.371			-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen			-376	-271			-10
	Saldo	-4.047	-2.782	-3.658	-2.642	-13.129	-19.740	-100
4	**Scenario 4: VWB uitbreiden 2028, volledig 2030**							
	VWB (vastgoed + effecten)	-4.311	-2.592	-1.940	-1.536			-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen			-376	-271			-10
	Saldo	-4.311	-2.592	-2.316	-1.807	-11.026	-15.624	-100

*Invoering groen beleggen per 2028 vereist al budget in 2027 van ca 50-100 mln.

Scenario 1: Novelle met aanpassingen wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3, met besluitvorming over vermogenswinst volgend jaar

- In de kamerbrief van 19 juni zijn een 7-tal aanpassingen plus 2 parameterwijzigingen in kaart gebracht. Deze kunnen tezamen of afzonderlijk ingevoerd worden.
- Een aantal aanpassingen interacteert met de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting – de budgettaire gevolgen van een carry-back of een doorschuifregeling voor huwen en scheiden zijn bijvoorbeeld anders bij een volledige vermogenswinstbelasting.[1] Deze interactie is niet verwerkt in tabel 1.
- Belangrijkste voordeel: Per 2028 geldt voor iedereen werkelijk rendement. De kritiek op het huidige stelsel (forfaits en tegenbewijsregeling) wordt weggenomen. Namelijk:
    - onbelast blijven van hoge rendementen (belasting is nu gemaximeerd door het forfait van 6%). Dit leidt tot een aanzienlijke budgettaire derving;
    - tegenbewijsregeling stuit op weerstand van met name vastgoedbeleggers, omdat de tegenbewijsregeling is gebaseerd op vermogensaanwas en vanwege het ontbreken van een verliesverrekening en kostenaftrek.
- Belangrijkste nadeel: Dit neemt de fundamentele kritiek op de vermogensaanwasbelasting bij sommige stakeholders nog niet weg. Er blijft onduidelijkheid bestaan of en wanneer een overgang naar een volledige vermogenswinstbelasting plaats gaat vinden. Besluitvorming en uitwerking over de route naar vermogenswinst kan in dit scenario volgend jaar volgen. Omdat besluitvorming later volgt is invoering VWB per 2030 is in dit scenario niet haalbaar.
- Over de maatregelen 1.1 tot en met 1.5 en 1.7 doet de Belastingdienst uitvoeringstoetsen. De voorlopige conclusies zijn dat de aanpassingen inpasbaar zijn, maar wel zullen leiden tot verdringing in het ICT-portfolio van een aantal procesverbeteringen die gepland staan in 2029. Deze procesverbeteringen zijn belangrijk voor de dienstverlening aan burgers.
- De aanpassingen uit de novelle en met name de introductie van de carry back per 2029 vergt een grote inzet op het gebied van ICT. Daarnaast vragen de maatregelen in de novelle een extra formatie van ruim 95 FTE. De voorlopige achterwaartse verliesverrekening wordt niet door IV-ondersteund en vraagt dus veel handmatig werk.

Scenario 2: WWR per 2028, daarna volledige vermogenswinstbelasting (VWB) per 2030

- De WWR treedt - inclusief eventuele aanpassingen - per 2028 in werking. Het kabinet neemt nu het principebesluit over de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting, inclusief de bijbehorende dekking. Indien deze augustus hierover wordt besloten, is 2030 het eerst mogelijke moment van invoering.
- Belangrijkste voordeel: Per 2028 geldt voor iedereen werkelijk rendement. De nadelen van het huidige stelsel (forfaits en tegenbewijsregeling) worden per 2028 weggenomen (zie uitgebreider bij scenario 1). De fundamentele kritiek van sommige stakeholders tegen een vermogensaanwasbelasting wordt per 2030 weggenomen.
- Belangrijkste nadeel: Meerdere opeenvolgende stelselwijzigingen. Er wordt niet direct overgegaan naar een vermogenswinstbelasting, maar tot 2030 geldt een vermogensaanwasbelasting.
- Voor inwerkingtreding per 2030 staat er tijdsdruk op het wetgevingsproces, inclusief parlementaire behandeling om 2030 daadwerkelijk te halen. Om dit te halen is van belang dat de overkoepelende vormgevingskeuzes bij de WWR als uitgangspunt worden genomen en niet ter discussie komen te staan (bijvoorbeeld keuzes over grondslag, waardering, fiscaal partnerschap, vormgeving heffingsvrij resultaat, vrijstellingen, kostenaftrek). Dit geldt ook voor scenario 3 en 4.

Scenario 3: WWR intrekken, daarna volledige VWB per 2030

- Het kabinet trekt de WWR in, met als gevolg dat het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling langer van kracht blijft. In 2030 wordt de overstap gemaakt naar een volledige vermogenswinstbelasting.
- Belangrijkste voordeel: Voorkomt meerdere opeenvolgende stelselwijzigingen, de stap naar het gewenste eindbeeld (volledige vermogenswinstbelasting) wordt in één keer gezet. Dit komt tegemoet aan de weerstand onder beleggers (in aandelen) en het bedrijfsleven tegen de WWR.

[1] Bij een vermogenswinstbelasting heeft carry back een kleiner budgettair beslag doordat alleen gerealiseerde vermogensontwikkeling in aanmerking wordt genomen, waardoor minder vaak sprake is van verliezen. De doorschuifregeling bij huwen en scheiden krijgt juist een groter budgettair belang.

- Belangrijkste nadeel: De nadelen van het huidige forfaitaire stelsel blijven echter in stand in de tussenliggende periode. Het intrekken van de WWR leidt tot aanzienlijke budgettaire gevolgen (tabel 1, scenario 3). Deze budgettaire gevolgen dienen conform begrotingsregels te worden gedekt.
- Er zal naar verwachting druk komen van vastgoedbeleggers om de tegenbewijsregeling aan te passen door bijvoorbeeld kostenaftrek toe te voegen. Dit zou zorgen voor een forse extra budgettaire derving.

Scenario 4: VWB in de WWR uitbreiden per 2028

- In dit scenario wordt in de WWR de vermogenswinstbelasting per 2028 uitgebreid naar alle financiële instrumenten (aandelen, obligaties, opties etc.). In 2030 wordt de overstap gemaakt naar een volledige vermogenswinstbelasting voor alle vermogensbestanddelen.[2]
- Belangrijkste voordeel: met onroerende zaken en financiële instrumenten geldt zo snel mogelijk vanaf 2028 voor het overgrote deel van het vermogen in box 3 een vermogenswinstbelasting.
- Belangrijkste nadeel: Consequenties voor de inpasbaarheid van andere trajecten en alleen maakbaar mits beperkingen in de uitvoering hieronder worden geaccepteerd.
- Vereiste is dat de kamerbehandeling voorspoedig is, dat betekent uiterlijk 31-12-2026 door beide Kamers aangenomen.
- Maakbaarheid per 2028 is mogelijk. Als VWB zou worden ingebouwd in het IV-systeem op een volledige en juiste wijze, is dit niet mogelijk per 2028 vanwege beperkingen in het IV systeem. Om toch een zo snel mogelijke invoering mogelijk te maken, betekent dit dat moet worden voortgebouwd op de architectuur van de WWR, en zijn er vanuit de tijdsklem beperkingen aan wat er maakbaar is voor de jaren 2028 en 2029. Er kunnen niet voldoende invulvelden worden ingebouwd waardoor (een deel van) de gegevens bij elkaar worden samengeteld in het laatste invulveld, wat een beperking van toezicht en handhaving betekent.
- Inpasbaarheid van box 3 vraagt veel capaciteit. Dit heeft de volgende consequenties voor andere trajecten:
    - De BAZ kan niet per 2030 (dit geldt voor scenario's 2, 3, 4), de BAZ loopt tenminste één jaar vertraging op.
    - De afbouw van de Aftrek specifieke zorgkosten kan in deze variant volgens voorgenomen tijdpad.
    - Voor de verzachtingen in de Novelle is minder rationale bij het zo snel mogelijk overgaan naar VWB. Deze verzachtingen zijn ook deels niet langer inpasbaar.
    - Ruimte voor eventuele toekomstige wensen voor de komende jaren neemt af. Met deze beperkingen, gaat dit scenario niet ten koste van de vernieuwing (Cool:Gen)
- Gegevensaanlevering door ketenpartners (banken etc.) aan de belastingdienst is per 2028 niet mogelijk. De vooringevulde aangifte van box 3 gegevens is voor 2028 dan ook niet mogelijk. Hierdoor ontbreekt ook de contrainformatie voor toezicht en handhaving waardoor toezicht wordt bemoeilijkt. Ook doet dit een extra beroep op het doenvermogen van burgers. Eerste geluiden van grootbanken zijn dat het wellicht mogelijk is gegevens aan te leveren aan klanten, zodat belastingplichtigen die gegevens zelf kunnen gebruiken voor het doen van aangifte. Het zal echter per bank verschillen in hoeverre ze daartoe in staat zijn.
- Juridisch houdbaarheid: het dragend onderscheid in de huidige WWR tussen vermogensaanwas en vermogenswinst in liquide en illiquide vermogensbestanddelen vervalt grotendeels. Voor de jaren 2028 en 2029 brengt dit een risico voor procedures voor de bestanddelen waarvoor een vermogensaanwasbelasting met zich mee.
- Het voorstel zorgt voor een budgettaire derving die gedekt moet worden. Deze derving ligt cumulatief lager dan bij scenario 3, omdat er niet teruggevallen hoeft te worden op de tegenbewijsregeling.
- Tijdpad voor wetgevingsproces is zeer krap. Risico dat reparatiewetgeving nodig zal zijn.

[2] Directe cryptobeleggingen, verzekeringsproducten en lijfrentes, vorderingen en schulden (voor zover geen financieel instrument), 'overige' vermogensbestanddelen zoals roerende zaken ter belegging en banktegoeden in vreemde valuta.

Dekking budgettaire gevolgen van de scenario's

- Op basis van de begrotingsregels van het kabinet zal de budgettaire derving van mogelijke aanpassingen aan de WWR en een doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting moeten worden gedekt.
- De Tweede Kamer heeft bij de motie Bikker/Eerdmans uitgesproken dat dekking voor eventuele aanpassingen aan de WWR zoals de achterwaartse verliesverrekening moet worden gevonden in het brede domein van vermogen.
- In tabel 2 worden mogelijke dekkingsopties gepresenteerd (niet uitputtend).

In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
Constructies								
Aanpakken belastingconstructie in de schenkbelasting met papieren schenkingen	153	153	153	153	153	765	1.377	153
Box 2								
Excessief lenen box 2, drempel van € 500.000 naar € 400.000, exclusief afschaffen uitzondering eigen woning								
w.v. saldo	185	479	-2	-4	-5	657	621	2
w.v. kader	11	11	11	11	11	55	99	11
Vpb								
Afschaffen lage vennootschapsbelastingtarief	3.322	3.266	3.201	3.154	3.098	16.041	28.213	3.043
Verlagen schijfgrens Vpb van € 200.000 naar € 100.000 in twee stappen	635	1.191	1.167	1.143	1.119	5.255	9.635	1.095
Inkomstenbelasting								
Verlagen aangrijpingspunt toptarief met € 3.500	1.242	1.242	1.242	1.242	1.242	6.210	11.178	1.242
Overige maatregelen, waaronder fiscale regelingen								
EB belastingvermindering toespitsten op huishoudens	0	0	0	401	395	796	2.314	371
Afschaffen verlaagde btw-tarief op kampeergelegenheid	0	227	227	227	227	908	1.816	227
Stapsgewijs afschaffen kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	194	389	583	777	777	2.720	5.828	777
Afschaffen verlaagde motorrijtuigenbelasting tarief bestelauto ondernemer	285	526	723	880	802	3.216	6.039	648
Afschaffen zelfstandigenaftrek	0	0	212	207	202	6.21	1.387	188

Ambtelijke vierhoek 20 augustus – Scenario's box 3

Aanleiding

Op 19 juni jl. is een Kamerbrief verzonden waarin mogelijke aanpassingen voor box 3 worden aangekondigd. De aanpassingen zijn uitgebreid tot vier verschillende scenario's voor box 3.

Beslispunten

Gaat de ambtelijke vierhoek akkoord met doorgeleiding van deze vier scenario's aan de politieke vierhoek op vrijdag 21 augustus 2026?

Toelichting

- Op dit moment vindt behandeling van de Wet werkelijk rendement (WWR) plaats in de Eerste Kamer. De wet moet per 2028 ingaan en is opgenomen in het basispad (scenario 0). Daarvan zijn geen budgettaire gevolgen omdat de WWR is opgenomen in het basispad.
- Op 19 juni zijn beide Kamers geïnformeerd over mogelijke aanpassingen aan de WWR om het maatschappelijke en politieke draagvlak te vergroten. In de brief wordt aangegeven dat de Kamer op Prinsjesdag nader geïnformeerd zal worden over de aanpassingen binnen WWR en de doorontwikkeling naar een vermogenswinstbelasting.
- Eventuele aanpassingen aan de WWR gaan gepaard met uiteenlopende gevolgen en moeten worden opgenomen in een novelle die meeloopt met het belastingplanpakket. Ook de doorontwikkeling naar een vermogenswinstbelasting gaat gepaard met budgettaire gevolgen. Hieronder worden verschillende scenario's voorgelegd met de daarbij behorende consequenties.

<u>Scenario 0: wetsvoorstel WWR zonder aanpassingen</u>

- Dit is het vertrekscenario zoals ook opgenomen in het basispad waarbij invoering per 2028 is voorzien.
- Iedere aanpassing ten opzichte van scenario 0 heeft (aanzienlijke) budgettaire consequenties.

In de hierna opgenomen tabel treft u de budgettaire gevolgen van de scenario's 1 tot en met 4. Daarna de beschrijving van de gevolgen in bredere zin van de vier varianten.

	In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
1	**Scenario 1: Novelle met verbeteringen WWR**							
1.1	Carry back 1 jaar	-1.387	-1.145	-594	-409	-3.535	-4.379	-14
1.2	Doorschuifregeling echtscheiding & huwelijk	-2	-4	-6	-7	-19	-66	0
1.3	Aanpassing definitie startups & scale ups	-73	-50	-42	-34	-199	-297	0
1.4	Groen beleggen*	-100	-100	-100	-100	-400	-800	-100
1.5	Doorschuifregeling NSW-landgoederen	-1	-2	-2	-3	-8	-29	-13
1.6	Vrijstelling NSW-landgoederen	-8	-9	-9	-10	-36	-85	-20
1.7	Partiële belastingplicht alleen box 3	-12	-12	-12	-12	-48	-96	-12
	Saldo (maximaal bedrag 1.1 t/m 1.7)	-1.582	-1.320	-763	-572	-4.237	-5.723	-146
1.8	Sleutel verlagen tarief met 1%-punt	-257	-257	-257	-257	-1.028	-2.056	-257
1.9	Sleutel verhogen heffingsvrije resultaat met €100	-69	-69	-69	-69	-276	-552	-69
2	**Scenario 2: WWR per 2028, daarna VWB per 2030**							
	WWR per 2028 (basispad)	0	0	0	0			0
	VWB per 2030 (vastgoed + effecten)	0	0	-3.282	-2.371			-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen	0	0	-376	-271			-10
	Saldo	0	0	-3.658	-2.642	-6.300	-12.911	-100
3	**Scenario 3: Geen WWR, VWB per 2030**							
	Uitboeken WWR	-1.059	-74					
	Voortzetten tegenbewijsregeling	-2.988	-2.708					
	VWB per 2030 (vastgoed + effecten)			-3.282	-2.371			-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen			-376	-271			-10
	Saldo	-4.047	-2.782	-3.658	-2.642	-13.129	-19.740	-100
4	**Scenario 4: VWB uitbreiden 2028, volledig 2030**							
	VWB (vastgoed + effecten)	-4.311	-2.592	-1.940	-1.536			-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen			-376	-271			-10
	Saldo	-4.311	-2.592	-2.316	-1.807	-11.026	-15.624	-100

*Invoering groen beleggen per 2028 vereist al budget in 2027 van ca 50-100 mln.

Scenario 1: Novelle met aanpassingen wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3, met besluitvorming over vermogenswinst volgend jaar

- In de kamerbrief van 19 juni zijn een 7-tal aanpassingen plus 2 parameterwijzigingen in kaart gebracht. Deze kunnen tezamen of afzonderlijk ingevoerd worden.
- Een aantal aanpassingen interacteert met de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting – de budgettaire gevolgen van een carry-back of een doorschuifregeling voor huwen en scheiden zijn bijvoorbeeld anders bij een volledige vermogenswinstbelasting.[1] Deze interactie is niet verwerkt in tabel 1.
- Belangrijkste voordeel: Per 2028 geldt voor iedereen werkelijk rendement. De kritiek op het huidige stelsel (forfaits en tegenbewijsregeling) wordt weggenomen. Namelijk:
    - onbelast blijven van hoge rendementen (belasting is nu gemaximeerd door het forfait van 6%). Dit leidt tot een aanzienlijke budgettaire derving;
    - tegenbewijsregeling stuit op weerstand van met name vastgoedbeleggers, omdat de tegenbewijsregeling is gebaseerd op vermogensaanwas en vanwege het ontbreken van een verliesverrekening en kostenaftrek.
- Belangrijkste nadeel: Dit neemt de fundamentele kritiek op de vermogensaanwasbelasting bij sommige stakeholders nog niet weg. Er blijft onduidelijkheid bestaan of en wanneer een overgang naar een volledige vermogenswinstbelasting plaats gaat vinden. Besluitvorming en uitwerking over de route naar vermogenswinst kan in dit scenario volgend jaar volgen. Omdat besluitvorming later volgt is invoering VWB per 2030 is in dit scenario niet haalbaar.
- Over de maatregelen 1.1 tot en met 1.5 en 1.7 doet de Belastingdienst uitvoeringstoetsen. De voorlopige conclusies zijn dat de aanpassingen inpasbaar zijn, maar wel zullen leiden tot verdringing in het ICT-portfolio van een aantal procesverbeteringen die gepland staan in 2029. Deze procesverbeteringen zijn belangrijk voor de dienstverlening aan burgers.
- De aanpassingen uit de novelle en met name de introductie van de carry back per 2029 vergt een grote inzet op het gebied van ICT. Daarnaast vragen de maatregelen in de novelle een extra formatie van ruim 95 FTE. De voorlopige achterwaartse verliesverrekening wordt niet door IV-ondersteund en vraagt dus veel handmatig werk.

Scenario 2: WWR per 2028, daarna volledige vermogenswinstbelasting (VWB) per 2030

- De WWR treedt - inclusief eventuele aanpassingen - per 2028 in werking. Het kabinet neemt nu het principebesluit over de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting, inclusief de bijbehorende dekking. Indien deze augustus hierover wordt besloten, is 2030 het eerst mogelijke moment van invoering.
- Belangrijkste voordeel: Per 2028 geldt voor iedereen werkelijk rendement. De nadelen van het huidige stelsel (forfaits en tegenbewijsregeling) worden per 2028 weggenomen (zie uitgebreider bij scenario 1). De fundamentele kritiek van sommige stakeholders tegen een vermogensaanwasbelasting wordt per 2030 weggenomen.
- Belangrijkste nadeel: Meerdere opeenvolgende stelselwijzigingen. Er wordt niet direct overgegaan naar een vermogenswinstbelasting, maar tot 2030 geldt een vermogensaanwasbelasting.
- Voor inwerkingtreding per 2030 staat er tijdsdruk op het wetgevingsproces, inclusief parlementaire behandeling om 2030 daadwerkelijk te halen. Om dit te halen is van belang dat de overkoepelende vormgevingskeuzes bij de WWR als uitgangspunt worden genomen en niet ter discussie komen te staan (bijvoorbeeld keuzes over grondslag, waardering, fiscaal partnerschap, vormgeving heffingsvrij resultaat, vrijstellingen, kostenaftrek). Dit geldt ook voor scenario 3 en 4.

Scenario 3: WWR intrekken, daarna volledige VWB per 2030

- Het kabinet trekt de WWR in, met als gevolg dat het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling langer van kracht blijft. In 2030 wordt de overstap gemaakt naar een volledige vermogenswinstbelasting.
- Belangrijkste voordeel: Voorkomt meerdere opeenvolgende stelselwijzigingen, de stap naar het gewenste eindbeeld (volledige vermogenswinstbelasting) wordt in één keer gezet. Dit komt tegemoet aan de weerstand onder beleggers (in aandelen) en het bedrijfsleven tegen de WWR.

[1] Bij een vermogenswinstbelasting heeft carry back een kleiner budgettair beslag doordat alleen gerealiseerde vermogensontwikkeling in aanmerking wordt genomen, waardoor minder vaak sprake is van verliezen. De doorschuifregeling bij huwen en scheiden krijgt juist een groter budgettair belang.

- Belangrijkste nadeel: De nadelen van het huidige forfaitaire stelsel blijven echter in stand in de tussenliggende periode. Het intrekken van de WWR leidt tot aanzienlijke budgettaire gevolgen (tabel 1, scenario 3). Deze budgettaire gevolgen dienen conform begrotingsregels te worden gedekt.
- Er zal naar verwachting druk komen van vastgoedbeleggers om de tegenbewijsregeling aan te passen door bijvoorbeeld kostenaftrek toe te voegen. Dit zou zorgen voor een forse extra budgettaire derving.

Scenario 4: VWB in de WWR uitbreiden per 2028

- In dit scenario wordt in de WWR de vermogenswinstbelasting per 2028 uitgebreid naar alle financiële instrumenten (aandelen, obligaties, opties etc.). In 2030 wordt de overstap gemaakt naar een volledige vermogenswinstbelasting voor alle vermogensbestanddelen.
- Belangrijkste voordeel: met onroerende zaken en financiële instrumenten geldt zo snel mogelijk vanaf 2028 voor het overgrote deel van het vermogen in box 3 een vermogenswinstbelasting.
- Belangrijkste nadeel: Consequenties voor de inpasbaarheid van andere trajecten en alleen maakbaar mits beperkingen in de uitvoering hieronder worden geaccepteerd.
- Vereiste is dat de kamerbehandeling voorspoedig is, dat betekent uiterlijk 31-12-2026 door beide Kamers aangenomen.
- Maakbaarheid per 2028 is mogelijk. Als VWB zou worden ingebouwd in het IV-systeem op een volledige en juiste wijze, is dit niet mogelijk per 2028 vanwege beperkingen in het IV systeem. Om toch een zo snel mogelijke invoering mogelijk te maken, betekent dit dat moet worden voortgebouwd op de architectuur van de WWR, en zijn er vanuit de tijdsklem beperkingen aan wat er maakbaar is voor de jaren 2028 en 2029. Er kunnen niet voldoende invulvelden worden ingebouwd waardoor (een deel van) de gegevens bij elkaar worden samengeteld in het laatste invulveld, wat een beperking van toezicht en handhaving betekent.
- Inpasbaarheid van box3 vraagt veel capaciteit. Dit heeft de volgende consequenties voor andere trajecten:
    - De BAZ kan niet per 2030 (dit geldt voor scenario's 2, 3, 4), de BAZ loopt tenminste één jaar vertraging op.
    - De afbouw van de Aftrek specifieke zorgkosten kan in deze variant volgens voorgenomen tijdpad.
    - Voor de verzachtingen in de Novelle is minder rationale bij het zo snel mogelijk overgaan naar VWB. Deze verzachtingen zijn ook deels niet langer inpasbaar.
    - Ruimte voor eventuele toekomstige wensen voor de komende jaren neemt af. Met deze beperkingen, gaat dit scenario niet ten koste van de vernieuwing (Cool:Gen)
- Gegevensaanlevering door ketenpartners aan de belastingdienst is per 2028 niet mogelijk. De vooringevulde aangifte is voor 2028 niet mogelijk, ook ontbreekt contrainformatie voor toezicht en handhaving waardoor toezicht wordt bemoeilijkt. Eerste geluiden van grootbanken zijn dat het wellicht mogelijk is gegevens aan te leveren aan klanten die belastingplichtigen zelf kunnen gebruiken voor de aangifte. Het zal per bank verschillen in hoeverre ze daartoe in staat zijn.
- Juridisch houdbaarheid: het dragend onderscheid in de huidige WWR tussen vermogensaanwas en vermogenswinst in liquide en illiquide vermogensbestanddelen vervalt goeddeels. Voor de jaren 2028 en 2029 brengt dit een risico voor procedures voor de bestanddelen waarvoor een vermogensaanwasbelasting met zich mee.[2]
- Het voorstel zorgt voor een budgettaire derving die gedekt moet worden. Deze derving ligt cumulatief lager dan bij scenario 3, omdat er niet teruggevallen hoeft te worden op de tegenbewijsregeling.
- Tijdpad voor wetgevingsproces is zeer krap. Risico dat reparatiewetgeving nodig zal zijn.

Dekking budgettaire gevolgen van de scenario's

- Op basis van de begrotingsregels van het kabinet zal de budgettaire derving van mogelijke aanpassingen aan de WWR en een doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting moeten worden gedekt.

[2] Directe cryptobeleggingen, verzekeringsproducten en lijfrentes, vorderingen en schulden (voor zover geen financieel instrument), 'overige' vermogensbestanddelen zoals roerende zaken ter belegging en banktegoeden in vreemde valuta.

- De Tweede Kamer heeft bij de motie Bikker/Eerdmans uitgesproken dat dekking voor eventuele aanpassingen aan de WWR zoals de achterwaartse verliesverrekening moet worden gevonden in het brede domein van vermogen.
- In tabel 2 worden mogelijke dekkingsopties gepresenteerd (niet uitputtend).

In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
Constructies								
Aanpakken belastingconstructie in de schenkbelasting met papieren schenkingen	153	153	153	153	153	765	1.377	153
Box 2								
Excessief lenen box 2, drempel van € 500.000 naar € 400.000, exclusief afschaffen uitzondering eigen woning								
w.v. saldo	185	479	-2	-4	-5	657	621	2
w.v. kader	11	11	11	11	11	55	99	11
Vpb								
Afschaffen lage vennootschapsbelastingtarief	3.322	3.266	3.201	3.154	3.098	16.041	28.213	3.043
Verlagen schijfgrens Vpb van € 200.000 naar € 100.000 in twee stappen	635	1.191	1.167	1.143	1.119	5.255	9.635	1.095
Eigen woning								
Verhogen EWF tot € 1.350.000 met 0,05%-punt	428	444	441	440	442	2.195	4.045	524
Inkomstenbelasting								
Verlagen aangrijpingspunt toptarief met € 3.500	1.242	1.242	1.242	1.242	1.242	6.210	11.178	1.242
Overige maatregelen, waaronder fiscale regelingen								
EB belastingvermindering toespitsten op huishoudens	0	0	0	401	395	796	2.314	371
Afschaffen verlaagde btw-tarief op kampeergelegenheid	0	227	227	227	227	908	1.816	227
Stapsgewijs afschaffen kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	194	389	583	777	777	2.720	5.828	777
Afschaffen verlaagde motorrijtuigenbelasting tarief bestelauto ondernemer	285	526	723	880	802	3.216	6.039	648
Afschaffen zelfstandigenaftrek	0	0	212	207	202	6.21	1.387	188

Ministerie van Financiën

TER INFORMATIE
Aan
de minister
de staatssecretaris van Financiën

Persoonsgegevens

nota

Besluitvorming box 3

Datum
3 september 2026

Notanummer
2026-0000361322

Bijlagen
geen

Aanleiding

In de augustusbesluitvorming is geen besluit genomen over de voorliggende scenario's voor box 3. In deze nota informeren wij u over de gevolgen van geen of latere besluitvorming over box 3.

Kernpunten

- Voor invoering van de Wet werkelijk rendement box 3 (WWR) per 2028 is het noodzakelijk dat het wetsvoorstel uiterlijk 31 december 2026 is aangenomen door de Eerste Kamer.
- Bij besluitvorming op korte termijn (voor Prinsjesdag) is er naar verwachting nog voldoende tijd voor behandeling van de WWR in combinatie met een novelle zodat het wetsvoorstel uiterlijk 31 december aangenomen is. Bij een kabinetsbesluit voor Prinsjesdag met budgettaire gevolgen zal ook op dat moment de derving van dekking voorzien te worden (zoet en zuur hand in hand).
- Als de besluitvorming verder wordt uitgesteld dan is naar verwachting niet voldoende tijd beschikbaar voor tijdige behandeling door de Eerste Kamer. In dat geval treedt in ieder geval een jaar uitstel op van de WWR. Het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling blijft dan een jaar langer in stand.
- Eén jaar extra tegenbewijs leidt tot een budgettaire derving van ongeveer 3 miljard euro. Daarnaast verschuiven dan de opbrengsten van WWR met tenminste één jaar. Dit leidt tot een schuif over de tijd, waarbij het grootste effect is dat in 2028 een extra derving van 1 miljard euro ontstaat, die bij invoering van WWR in 2029 weer wordt ingelopen. Deze derving komt bovenop eventuele aanpassingen in het box 3 stelsel.
- Deze budgettaire derving zal gedekt moeten worden in de voorjaarsbesluitvorming.
- Voor de implementatie van de WWR (het wetsvoorstel zoals voorligt in de EK) is veel ruimte gereserveerd in de IV-portfolio van de keten Inkomensheffingen, met name in 2028 en in mindere mate in 2029. Vanwege deze reservering is er in 2028 minder ruimte dan normaal voor de implementatie van andere voorstellen tot nieuw beleid, inclusief de amendementen op het Belastingplan. Er is ook een reservering opgenomen voor een novelle met de voor de zomer aangekondigde aanpassingen van de WWR óf een novelle met het onderbrengen van alle effecten naar vermogenswinstbelasting.

- Bij de voorliggende scenario's voor doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting is aangegeven dat 2030 haalbaar is bij besluitvorming in de augustusbesluitvorming dit jaar. Daarbij zou al een ambitieus wetgevingstraject nodig zijn om 2030 daadwerkelijk te halen. Bij uitstel van de besluitvorming schuift de mogelijke invoeringsdatum van een doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting naar verwachting ook een jaar op naar 2031.
- Als de WWR volledig wordt ingetrokken of als de Eerste Kamer het wetsvoorstel in stemming brengt en het verwerpt, wordt terug gevallen op het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling (dat wordt dan het nieuwe basispad). De derving als gevolg van de wet tegenbewijs bedraagt iets minder dan € 3 miljard per jaar. Daarnaast ontstaat een structurele derving als gevolg van de gemiste opbrengsten van WWR oplopend tot bijna € 2 miljard structureel. De derving zal gedekt moeten worden in de voorjaarsbesluitvorming.
- Mogelijk dekkingsopties in wet tegenbewijs box 3 en dekkingsopties in het brede vermogensdomein staan hieronder in de toelichting.

Toelichting
De volgende tabel geeft achtereenvolgens de derving bij één jaar uitstel van WWR, de derving bij volledig intrekken van WWR (en doorzetten Tegenbewijs). Tabel 2 geeft allereerst dekkingsopties binnen box 3 Tegenbewijs (aanpassen forfait, tarief en HVV) en dekkingsopties in het brede vermogensdomein zoals eerder opgenomen in het vierhoekstuk box 3 zoals geagendeerd in de politieke vierhoek van 21 augustus. De eerst mogelijke invoeringsdatum van dekkingsopties kan ook opschuiven afhankelijk van het moment van besluitvorming.

Tabel 1: Budgettaire gevolgen vertraging WWR

In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
WWR 1 jaar uitstellen tot 2029		-1.059	985	202	48	176	-178	0
Doortrekken TB		-2.988				-2.988	-2.988	0
Totaal uitstellen WWR		**-4.047**	**985**	**202**	**48**	**-2.812**	**-3.166**	**0**
Intrekken WWR		-1.059	-74	128	176	-829	-978	-1997
Doortrekken TB		-2.988	-2.708	-2.708	-2.708	-11.112	-21.944	-2708
Totaal intrekken WWR		**-4.047**	**-2.782**	**-2.580**	**-2.532**	**-11.941**	**-22.922**	**-4705**

Zie tabel 2 op de volgende pagina.

Tabel 2: dekkingsopties brede vermogensdomein

In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
Box 3 (Tegenbewijs)								
Forfait verhogen met 1,78%-punt		768	768	768	768	3072	6144	768
HVV verlagen met € 10.000 (sleutel)		231	231	231	231	924	1848	231
Tarief verhogen met 1%-punt (sleutel)		197	197	197	197	788	1576	197
Constructies								
Aanpakken belastingconstructie in de schenkbelasting met papieren schenkingen	153	153	153	153	153	765	1.377	153
Box 2								
Excessief lenen box 2, drempel van € 500.000 naar € 400.000, exclusief afschaffen uitzondering eigen woning								
w.v. saldo	185	479	-2	-4	-5	657	621	2
w.v. kader	11	11	11	11	11	55	99	11
Vpb								
Afschaffen lage vennootschapsbelastingtarief	3.322	3.266	3.201	3.154	3.098	16.041	28.213	3.043
Verlagen schijfgrens Vpb van € 200.000 naar € 100.000 in twee stappen	635	1.191	1.167	1.143	1.119	5.255	9.635	1.095
Eigen woning								
Verhogen EWF tot € 1.350.000 met 0,05%-punt	428	444	441	440	442	2.195	4.045	524
Inkomstenbelasting								
ATT in 2028 bevriezen en 2029 bevriezen[1]		479	1.549	1.549	1.549	5126	11322	1.549
Overige maatregelen, waaronder fiscale regelingen								
Afschaffen verlaagde btw-tarief op kampeergelegenheid	0	227	227	227	227	908	1.816	227
Stapsgewijs afschaffen kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	194	389	583	777	777	2.720	5.828	777
Afschaffen verlaagde motorrijtuigenbelasting tarief bestelauto ondernemer	285	526	723	880	802	3.216	6.039	648
Afschaffen zelfstandigenaftrek	0	0	212	207	202	6.21	1.387	188

Communicatie

N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

[1] Bij de technische invulling van het koopkrachtpakket is gekozen om het aanvangspunttoptarief in 2027 te bevriezen op het niveau 2026. Hierdoor is de maatregel uit de oorspronkelijke tabel bij het vierhoekstuk box 3 vervangen met de maatregel bevriezen ATT in 2028 en 2029. De raming is uiteindelijk afhankelijk van de definitieve invulling van het koopkrachtpakket.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

2026-09-05

Ministerie van Financiën

TER INFORMATIE
Aan

de staatssecretaris van Financiën

Persoonsgegevens

nota

Besluitvorming box 3

Datum
3 september 2026

Notanummer
2026-0000361322

Bijlagen
geen

Aanleiding

In de augustusbesluitvorming is geen besluit genomen over de voorliggende scenario's voor box 3. In deze nota informeren wij u over de gevolgen van geen of latere besluitvorming over box 3.

Kernpunten

- Voor invoering van de Wet werkelijk rendement box 3 (WWR) per 2028 is het noodzakelijk dat het wetsvoorstel uiterlijk 31 december 2026 is aangenomen door de Eerste Kamer.
- Bij besluitvorming op korte termijn (voor Prinsjesdag) is er naar verwachting nog voldoende tijd voor behandeling van de WWR in combinatie met een novelle zodat het wetsvoorstel uiterlijk 31 december aangenomen is. Bij een kabinetsbesluit voor Prinsjesdag met budgettaire gevolgen zal ook op dat moment de derving van dekking voorzien te worden (zoet en zuur hand in hand).
- Als de besluitvorming verder wordt uitgesteld dan is naar verwachting niet voldoende tijd beschikbaar voor tijdige behandeling door de Eerste Kamer. In dat geval treedt in ieder geval een jaar uitstel op van de WWR. Het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling blijft dan een jaar langer in stand.
- Eén jaar extra tegenbewijs leidt tot een budgettaire derving van ongeveer 3 miljard euro. Daarnaast verschuiven dan de opbrengsten van WWR met tenminste één jaar. Dit leidt tot een schuif over de tijd, waarbij het grootste effect is dat in 2028 een extra derving van 1 miljard euro ontstaat, die bij invoering van WWR in 2029 weer wordt ingelopen. Deze derving komt bovenop eventuele aanpassingen in het box 3 stelsel.
- Deze budgettaire derving zal gedekt moeten worden in de voorjaarsbesluitvorming.
- Voor de implementatie van de WWR (het wetsvoorstel zoals voorligt in de EK) is veel ruimte gereserveerd in de IV-portfolio van de keten Inkomensheffingen, met name in 2028 en in mindere mate in 2029. Vanwege deze reservering is er in 2028 minder ruimte dan normaal voor de implementatie van andere voorstellen tot nieuw beleid, inclusief de amendementen op het Belastingplan. Er is ook een reservering opgenomen voor een novelle met de voor de zomer aangekondigde aanpassingen van de WWR óf een novelle met het onderbrengen van alle effecten naar vermogenswinstbelasting.

we hebben eerder ook januari als acceptabel met EK gecommuniceerd, graag consistente lijn

dus nadeel doet zich op prinsjesdag voor?

- Bij de voorliggende scenario's voor doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting is aangegeven dat 2030 haalbaar is bij besluitvorming in de augustusbesluitvorming dit jaar. Daarbij zou al een ambitieus wetgevingstraject nodig zijn om 2030 daadwerkelijk te halen. Bij uitstel van de besluitvorming schuift de mogelijke invoeringsdatum van een doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting naar verwachting ook een jaar op naar 2031.
- Als de WWR volledig wordt ingetrokken of als de Eerste Kamer het wetsvoorstel in stemming brengt en het verwerpt, wordt terug gevallen op het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling (dat wordt dan het nieuwe basispad). De derving als gevolg van de wet tegenbewijs bedraagt iets minder dan € 3 miljard per jaar. Daarnaast ontstaat een structurele derving als gevolg van de gemiste opbrengsten van WWR oplopend tot bijna € 2 miljard structureel. De derving zal gedekt moeten worden in de voorjaarsbesluitvorming.
- Mogelijk dekkingsopties in wet tegenbewijs box 3 en dekkingsopties in het brede vermogensdomein staan hieronder in de toelichting.

Toelichting
De volgende tabel geeft achtereenvolgens de derving bij één jaar uitstel van WWR, de derving bij volledig intrekken van WWR (en doorzetten Tegenbewijs). Tabel 2 geeft allereerst dekkingsopties binnen box 3 Tegenbewijs (aanpassen forfait, tarief en HVV) en dekkingsopties in het brede vermogensdomein zoals eerder opgenomen in het vierhoekstuk box 3 zoals geagendeerd in de politieke vierhoek van 21 augustus. De eerst mogelijke invoeringsdatum van dekkingsopties kan ook opschuiven afhankelijk van het moment van besluitvorming.

Tabel 1: Budgettaire gevolgen vertraging WWR

In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
WWR 1 jaar uitstellen tot 2029		-1.059	985	202	48	176	-178	0
Doortrekken TB		-2.988				-2.988	-2.988	0
Totaal uitstellen WWR		**-4.047**	**985**	**202**	**48**	**-2.812**	**-3.166**	**0**
Intrekken WWR		-1.059	-74	128	176	-829	-978	-1997
Doortrekken TB		-2.988	-2.708	-2.708	-2.708	-11.112	-21.944	-2708
Totaal intrekken WWR		**-4.047**	**-2.782**	**-2.580**	**-2.532**	**-11.941**	**-22.922**	**-4705**

Zie tabel 2 op de volgende pagina.

Tabel 2: dekkingsopties brede vermogensdomein

In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	Cum t/m 2031	Cum t/m 2035	struc
Box 3 (Tegenbewijs)								
Forfait verhogen met 1,78%-punt		768	768	768	768	3072	6144	768
HVV verlagen met € 10.000 (sleutel)		231	231	231	231	924	1848	231
Tarief verhogen met 1%-punt (sleutel)		197	197	197	197	788	1576	197
Constructies								
Aanpakken belastingconstructie in de schenkbelasting met papieren schenkingen	153	153	153	153	153	765	1.377	153
Box 2								
Excessief lenen box 2, drempel van € 500.000 naar € 400.000, exclusief afschaffen uitzondering eigen woning								
w.v. saldo	185	479	-2	-4	-5	657	621	2
w.v. kader	11	11	11	11	11	55	99	11
Vpb								
Afschaffen lage vennootschapsbelastingtarief	3.322	3.266	3.201	3.154	3.098	16.041	28.213	3.043
Verlagen schijfgrens Vpb van € 200.000 naar € 100.000 in twee stappen	635	1.191	1.167	1.143	1.119	5.255	9.635	1.095
Eigen woning								
Verhogen EWF tot € 1.350.000 met 0,05%-punt	428	444	441	440	442	2.195	4.045	524
Inkomstenbelasting								
ATT in 2028 bevriezen en 2029 bevriezen[1]		479	1.549	1.549	1.549	5126	11322	1.549
Overige maatregelen, waaronder fiscale regelingen								
Afschaffen verlaagde btw-tarief op kampeergelegenheid	0	227	227	227	227	908	1.816	227
Stapsgewijs afschaffen kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	194	389	583	777	777	2.720	5.828	777
Afschaffen verlaagde motorrijtuigenbelasting tarief bestelauto ondernemer	285	526	723	880	802	3.216	6.039	648
Afschaffen zelfstandigenaftrek	0	0	212	207	202	6.21	1.387	188

Communicatie
N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

[1] Bij de technische invulling van het koopkrachtpakket is gekozen om het aanvangspunttoptarief in 2027 te bevriezen op het niveau 2026. Hierdoor is de maatregel uit de oorspronkelijke tabel bij het vierhoekstuk box 3 vervangen met de maatregel bevriezen ATT in 2028 en 2029. De raming is uiteindelijk afhankelijk van de definitieve invulling van het koopkrachtpakket.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER INFORMATIE
Aan
de staatssecretaris van Financiën

Persoonsgegevens

nota

Moties en toezeggingen box 3

Datum
3 september 2026

Notanummer
2026-0000361323

Bijlagen
1. Overzicht moties en toezeggingen

Aanleiding
U hebt gevraagd om een overzicht van moties en toezeggingen over box 3.

Kernpunten
In de bijlage is het gevraagde overzicht opgenomen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

2026-08-17

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan

de staatssecretaris van Financiën

nota

Box 3

bespreken!

bestuurlijke lijn vanuit motie en kopjes koffie zou scenario 1 zijn. gecombineerd met scenario 2 geeft dat tegenstanders duidelijkheid en rust.

scenario 4 haalt de angel uit de hele discussie, maar ik vind de risicos hoog, dat moeten we scherper bekijken. bovendien een scenario met een hoge prijs

Persoonsgegevens

Datum
12 augustus 2026

Notanummer
2026-0000340787

Bijlagen
geen

Aanleiding

Voor box 3 zijn er verschillende scenario's die tijdens de augustusbesluitvorming kunnen worden besproken.

Beslispunt

In deze nota staan 4 scenario's. We horen graag welke scenario's u wilt voorleggen aan de politieke vierhoek. Daarnaast horen we ook graag welke dekkingsopties voorgelegd kunnen worden.

Kernpunten

- Op dit moment vindt behandeling van de Wet werkelijk rendement (WWR) plaats in de Eerste Kamer. De wet moet per 2028 ingaan en is opgenomen in het basispad (scenario 0). Daarvan zijn geen budgettaire gevolgen omdat de WWR is opgenomen in het basispad.
- Op 19 juni zijn beide Kamers geïnformeerd over mogelijke aanpassingen aan de WWR om het maatschappelijke en politieke draagvlak te vergroten. In de brief wordt aangegeven dat de Kamer op Prinsjesdag nader geïnformeerd zal worden over de aanpassingen binnen WWR en de doorontwikkeling naar een vermogenswinstbelasting.
- Eventuele aanpassingen aan de WWR gaan gepaard met budgettaire gevolgen en moeten worden opgenomen in een novelle die meeloopt met het belastingplanpakket. Ook de doorontwikkeling naar een vermogenswinstbelasting gaat gepaard met budgettaire gevolgen. Hieronder worden verschillende scenario's voorgelegd.

<u>Scenario 0: wetsvoorstel WWR zonder aanpassingen</u>

- Dit is het vertrekscenario zoals ook opgenomen in het basispad waarbij invoering per 2028 is voorzien.
- Iedere aanpassing ten opzichte van scenario 0 heeft (aanzienlijke) budgettaire consequenties.

Tabel 1 budgettaire gevolgen van scenario's 1 tot en met 4

	In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Cum t/m 2035	struc
1	**Scenario 1: Novelle met verbeteringen WWR**										
1.1	Carry back 1 jaar	-1.387	-1.145	-594	-409	-288	-229	-179	-148	-4.379	-14
1.2	Doorschuifregeling echtscheiding & huwelijk	-2	-4	-6	-7	-9	-10	-13	-15	-66	0
1.3	Aanpassing definitie startups & scale ups	-73	-50	-42	-34	-32	-27	-21	-18	-297	0
1.4	Groen beleggen*	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-800	-100
1.5	Doorschuifregeling NSW-landgoederen	-1	-2	-2	-3	-4	-5	-6	-6	-29	-13
1.6	Vrijstelling NSW-landgoederen	-8	-9	-9	-10	-11	-12	-13	-13	-85	-20
1.7	Partiële belastingplicht alleen box 3	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-12	-96	-12
	Saldo (maximaal bedrag 1.1 t/m 1.7)	-1.582	-1.320	-763	-572	-452	-390	-338	-306	-5.723	-146
1.8	Sleutel verlagen tarief met 1%-punt	-257	-257	-257	-257	-257	-257	-257	-257	-2.056	-257
1.9	Sleutel verhogen heffingsvrije resultaat met €100	-69	-69	-69	-69	-69	-69	-69	-69	-552	-69
2	**Scenario 2: WWR per 2028, daarna VWB per 2030**										
	WWR per 2028 (basispad)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	VWB per 2030 (vastgoed + effecten)	0	0	-3.282	-2.371	-1.895	-1.584	-1.342	-1.111		-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen	0	0	-376	-271	-217	-181	-154	-127		-10
	Saldo	0	0	-3.658	-2.642	-2.112	-1.765	-1.496	-1.238	-12.912	-100
3	**Scenario 3: Geen WWR, VWB per 2030**										
	Uitboeken WWR	-1.059	-74								
	Voortzetten tegenbewijsregeling	-2.988	-2.708								
	VWB per 2030 (vastgoed + effecten)			-3.282	-2.371	-1.895	-1.584	-1.342	-1.111		-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen			-376	-271	-217	-181	-154	-127		-10
	Saldo	-4.047	-2.782	-3.658	-2.642	-2.112	-1.765	-1.496	-1.238	-19.741	-100
4	**Scenario 4: VWB uitbreiden 2028, volledig 2030**										
	VWB (vastgoed + effecten)	-4.311	-2.592	-1.940	-1.536	-1.249	-1.047	-863	-760		-90
	Globale inschatting VWB overige bezittingen			-376	-271	-217	-181	-154	-127		-10
	Saldo	-4.311	-2.592	-2.316	-1.807	-1.466	-1.228	-1.017	-887	-15.625	-100

*Invoering groen beleggen per 2028 vereist al budget in 2027 van ca. 50-100 mln.

Scenario 1: Novelle met aanpassingen wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3, met besluitvorming over vermogenswinst volgend jaar

- In de kamerbrief van 19 juni zijn een 7-tal aanpassingen plus 2 parameterwijzigingen in kaart gebracht. Deze kunnen tezamen of afzonderlijk ingevoerd worden.
- Een aantal aanpassingen interacteert met de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting – de budgettaire gevolgen van een carry-back of een doorschuifregeling voor huwen en scheiden zijn bijvoorbeeld anders bij een volledige vermogenswinstbelasting.[1] Deze interactie is niet verwerkt in tabel 1.
- Belangrijkste voordeel: Per 2028 geldt voor iedereen werkelijk rendement. De kritiek op het huidige stelsel (forfaits en tegenbewijsregeling) wordt weggenomen. Namelijk:
    - onbelast blijven van hoge rendementen (belasting is nu gemaximeerd door het forfait van 6%). Dit leidt tot een aanzienlijke budgettaire derving;
    - tegenbewijsregeling stuit op weerstand van met name vastgoedbeleggers, omdat de tegenbewijsregeling is gebaseerd op vermogensaanwas en vanwege het ontbreken van een verliesverrekening en kostenaftrek.
- Belangrijkste nadeel: Dit neemt de fundamentele kritiek op de vermogensaanwasbelasting bij sommige stakeholders nog niet weg. Er blijft onduidelijkheid bestaan of en wanneer een overgang naar een volledige vermogenswinstbelasting plaats gaat vinden. Besluitvorming en uitwerking over de route naar vermogenswinst kan in dit scenario volgend jaar volgen. Omdat besluitvorming later volgt is invoering VWB per 2030 is in dit scenario niet haalbaar.
- Over de maatregelen 1.1 tot en met 1.5 en 1.7 doet de Belastingdienst uitvoeringstoetsen. De voorlopige conclusies zijn dat de aanpassingen inpasbaar zijn, maar wel zullen leiden tot verdringing in het ICT-portfolio van een aantal procesverbeteringen die gepland staan in 2029. Deze procesverbeteringen zijn belangrijk voor de dienstverlening aan burgers.
- De aanpassingen uit de novelle en met name de introductie van de carry back per 2029 vergt een grote inzet op het gebied van ICT. Daarnaast vragen de maatregelen in de novelle een extra formatie van ruim 95 FTE. De voorlopige achterwaartse verliesverrekening wordt niet door IV-ondersteund en vraagt dus veel handmatig werk.

Scenario 2: WWR per 2028, daarna volledige vermogenswinstbelasting (VWB) per 2030

- De WWR treedt - inclusief eventuele aanpassingen - per 2028 in werking. Het kabinet neemt nu het principebesluit over de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting, inclusief de bijbehorende dekking. Indien deze augustus hierover wordt besloten, is 2030 het eerst mogelijke moment van invoering.
- Belangrijkste voordeel: Per 2028 geldt voor iedereen werkelijk rendement. De nadelen van het huidige stelsel (forfaits en tegenbewijsregeling) worden per 2028 weggenomen (zie uitgebreider bij scenario 1). De fundamentele kritiek

[1] Bij een vermogenswinstbelasting heeft carry back een kleiner budgettair beslag doordat alleen gerealiseerde vermogensontwikkeling in aanmerking wordt genomen, waardoor minder vaak sprake is van verliezen. De doorschuifregeling bij huwen en scheiden krijgt juist een groter budgettair belang.

van sommige stakeholders tegen een vermogensaanwasbelasting wordt per 2030 weggenomen.

- Belangrijkste nadeel: Meerdere opeenvolgende stelselwijzigingen. Er wordt niet direct overgegaan naar een vermogenswinstbelasting, maar tot 2030 geldt een vermogensaanwasbelasting.
- Voor inwerkingtreding per 2030 staat er tijdsdruk op het wetgevingsproces, inclusief parlementaire behandeling om 2030 daadwerkelijk te halen. Om dit te halen is van belang dat de overkoepelende vormgevingskeuzes bij de WWR als uitgangspunt worden genomen en niet ter discussie komen te staan (bijvoorbeeld keuzes over grondslag, waardering, fiscaal partnerschap, vormgeving heffingsvrij resultaat, vrijstellingen, kostenaftrek). Dit geldt ook voor scenario 3 en 4.

Scenario 3: WWR intrekken, daarna volledige VWB per 2030

- Het kabinet trekt de WWR in, met als gevolg dat het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling langer van kracht blijft. In 2030 wordt de overstap gemaakt naar een volledige vermogenswinstbelasting.
- Belangrijkste voordeel: Voorkomt meerdere opeenvolgende stelselwijzigingen, de stap naar het gewenste eindbeeld (volledige vermogenswinstbelasting) wordt in één keer gezet. Dit komt tegemoet aan de weerstand onder beleggers (in aandelen) en het bedrijfsleven tegen de WWR.
- Belangrijkste nadeel: De nadelen van het huidige forfaitaire stelsel blijven echter in stand in de tussenliggende periode. Het intrekken van de WWR leidt tot aanzienlijke budgettaire gevolgen (tabel 1, scenario 3). Deze budgettaire gevolgen dienen conform begrotingsregels te worden gedekt.
- Er zal naar verwachting druk komen van vastgoedbeleggers om de tegenbewijsregeling aan te passen door bijvoorbeeld kostenaftrek toe te voegen. Dit zou zorgen voor een forse extra budgettaire derving.

Scenario 4: VWB in de WWR uitbreiden per 2028

- In dit scenario wordt in de WWR de vermogenswinstbelasting per 2028 uitgebreid naar alle financiële instrumenten (aandelen, obligaties, opties etc.). In 2030 wordt de overstap gemaakt naar een volledige vermogenswinstbelasting.
- Belangrijkste voordeel: met onroerende zaken en financiële instrumenten geldt vanaf 2028 voor het overgrote deel van het vermogen in box 3 een vermogenswinstbelasting.
- Belangrijkste nadeel: hoge risico's voor de uitvoering op het gebied van IV, gegevensaanlevering en handhaafbaarheid. Hoog risico voor doenvermogen.
- *Risico's IV:* Risico dat Cool:Gen voor de IH niet eind 2027 is uitgefaseerd. Risico dat de WWR niet per 2028 in werking kan treden vanwege kritieke datum van 31-12-2026 voor afronding parlementaire behandeling. Ook risico's voor tijdpad andere beleidswensen zoals BAZ, eenverdieners, specifieke zorgkosten en andere maatregelen uit Belastingplan.
- *Risico gegevenslevering en handhaafbaarheid:* gegevensaanlevering door ketenpartners niet per 2028 mogelijk, toezicht en handhaving zonder gegevenslevering beperkt mogelijk. Geen vooraf ingevulde aangifte mogelijk.
- *Risico doenvermogen:* Risico dat burgers de gegevens voor het doen van aangifte moeilijk kunnen achterhalen. Er is sprake van een extra wijziging op weg naar de VWB, mogelijk moeilijk uitlegbaar.
- *Juridische houdbaarheid*: het dragend onderscheid in de huidige WWR tussen vermogensaanwas en vermogenswinst in liquide en illiquide vermogensbestanddelen vervalt. Dit is juridisch kwetsbaar voor de categorieën

waarvoor een vermogensaanwasbelasting blijft gelden.[2] Hierdoor ontstaat een reëel risico op procedures en op een nieuwe hersteloperatie – zij het in een beperkte periode tot invoering van een volledige VWB en voor een klein deel van het box 3-vermogen.
- Het voorstel zorgt voor een budgettaire derving die gedekt moet worden. Deze derving ligt lager dan bij scenario 3, omdat er niet teruggevallen hoeft te worden op de tegenbewijsregeling.
- Tijdpad voor wetgevingsproces is zeer krap. Risico dat reparatiewetgeving nodig zal zijn.

<u>Dekking budgettaire gevolgen van de scenario's</u>
- Op basis van de begrotingsregels van het kabinet zal de budgettaire derving van mogelijke aanpassingen aan de WWR en een doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting moeten worden gedekt.
- De Tweede Kamer heeft bij de motie Bikker/Eerdmans uitgesproken dat dekking voor eventuele aanpassingen aan de WWR zoals de achterwaartse verliesverrekening moet worden gevonden in het brede domein van vermogen.
- In tabel 2 worden mogelijke dekkingsopties gepresenteerd (niet uitputtend).

[2] Directe cryptobeleggingen, verzekeringsproducten en lijfrentes, vorderingen en schulden (voor zover geen financieel instrument), 'overige' vermogensbestanddelen zoals roerende zaken ter belegging en banktegoeden in vreemde valuta.

Tabel 2: dekkingsopties brede vermogensdomein

	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Constructies						
Aanpakken belastingconstructie in de schenkbelasting met papieren schenkingen	153	153	153	153	153	153
Box 2						
Excessief lenen box 2, drempel van € 500.000 naar € 400.000, exclusief afschaffen uitzondering eigen woning						
w.v. Saldo	186	482	-2	-4	-5	2
w.v. Kader	11	11	11	11	11	11
Vpb						
Afschaffen lage vennootschapsbelasting tarief	3.322	3.266	3.210	3.154	3.098	3.043
Verlagen schijfgrens Vpb van € 200.000 naar € 100.000 in twee stappen	635	1.191	1.167	1.143	1.119	1.095
Eigen woning						
Verhogen EWF tot € 1.350.000 met 0,05%-punt	428	444	441	440	442	524
Inkomstenbelasting						
Verlagen aangrijpingspunt toptarief met € 3.500	1242	1242	1242	1242	1242	1242
Overige maatregelen, waaronder fiscale regelingen						
EB belastingvermindering toespitsten op huishoudens	0	0	0	401	395	371
Afschaffen verlaagde btw-tarief op kampeergelegenheid	0	227	227	227	227	227
Stapsgewijs afschaffen kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	194	389	583	777	777	777
Afschaffen verlaagde motorrijtuigenbelasting tarief bestelauto ondernemer	284	521	710	864	787	632
Afschaffen zelfstandigenaftrek	0	0	212	207	202	188

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

2026-07-09

Ministerie van Financiën

HEDEN
TER BESPREKING
Aan

de staatssecretaris van Financiën

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Algemene Fiscale Politiek

Persoonsgegevens

nota

Box 3 - twee scenario's richting vermogenswinstbelasting

Datum
9 juli 2026

Notanummer
2026-0000289663

Bijlagen
geen

Aanleiding

- U heeft gevraagd om twee scenario's nader te verkennen. Beide scenario's hebben als doel om binnen het bestaande fundament een stap te zetten in de richting van een volledige vermogenswinstbelasting (VWB).
- Het eerste scenario heeft als gedachte om belastinguitstel te verlenen voor vermogensbestanddelen die onder vermogensaanwasbelasting (VAB) vallen, zodat de betaling in de tijd meer gelijk oploopt met de realisatie.
- Het tweede scenario houdt in dat alle effecten direct per 2028 onder het vermogenswinstregime komen te vallen zonder nieuw wetsvoorstel.

Bespreekpunten

- We bespreken graag de uitkomsten van de verkenning met u en het vervolg richting de augustusbesluitvorming.

Kernpunten

- Het eerste scenario leidt op z'n minst tot een jaar uitstel van invoering van de WWR tot 2029. Uitstel van betaling op deze manier past niet goed binnen de bestaande systematiek. Dat maakt de uitvoering complex.
- Het tweede scenario zou een belangrijk deel van de kritiek op de WWR wegnemen. Het is budgettair de goedkoopste en de snelste route richting een VWB, aangenomen dat verzachtingen in mindere mate nodig zijn. Het scenario vergt een hele strakke planning en nadere uitwerking richting go/no-go in augustus. Ook zou een aantal juridische en uitvoeringstechnische risico's moeten worden geaccepteerd.

blij dat deze toch nog kan! hij stond al eerder op de radar, maar hij kan een mo compromis zijn in het geweld rondom box3. haalt de angel er uit

Toelichting

Scenario 1: Belastinguitstel voor de vermogensbestanddelen in de VAB?

- In een eerdere nota is de mogelijkheid van een uitstelfaciliteit onderzocht. Deze zou gelijktijdig in moeten gaan met de WWR.
- Daarbij is onder meer aangegeven dat het binnen de bestaande structuur niet mogelijk is voor de ontvanger (degene die bij de Belastingdienst de belastingschuld int) om in de belastingaanslag te herleiden welk deel uit box 3-inkomen bestaat.
- Om (een vorm) van uitstel specifiek voor vermogensbestanddelen in de vermogensaanwasbelasting te verlenen, is het nodig om de vermogensaanwas in box 3 automatisch af te bakenen en vast te stellen.

- Dit vraagt om een ingrijpende structuurwijziging in de systemen, vergelijkbaar met de invoering van een volledig nieuw belastingmiddel. Een dergelijke structuurwijziging heeft niet alleen gevolgen voor de Keten Inkomensheffingen maar ook voor onder meer de keten Gegevens en de keten Inning en Betalingsverkeer.
- Deze tijdelijke optie leidt naar verwachting tot uitstel van de invoering van de WWR met minimaal een jaar.
- Afhankelijk van de exacte vormgeving en de duur van de uitstelfaciliteit treedt een forse jaarlijkse budgettaire derving op.
- Bij deze variant moet er gekozen worden op welk moment het uitstel van betaling moet vervallen: daadwerkelijke realisatie, een door de Belastingdienst gekozen moment of een door de belastingplichtige gekozen moment.
- Ook moet een beslissing worden genomen of het inkomen waarvoor uitstel van betaling wordt verleend van belang is voor inkomensafhankelijke regelingen en zo ja, op welke wijze dit inkomen geleverd kan worden.
- Uitstel van betaling is primair bedoeld om burgers tegemoet te komen die tijdelijk niet aan hun betalingsverlichting kunnen voldoen, oftewel er is sprake van betalingsproblemen. Dit komt niet terug bij een nieuwe uitstelregeling voor al het vermogen dat onder de vermogensaanwasbelasting valt. Het risico bestaat daarom op een onwenselijke precedentwerking en een moeilijk te rechtvaardigen onderscheid ten opzichte van belastingschuldigen zonder box 3-vermogen die geen uitstel krijgen.

Scenario 2: Vermogenswinstbelasting voor alle effecten binnen de WWR

- Een mogelijk alternatief is om meer vermogensbestanddelen onder de VWB te brengen op weg naar een volledige VWB.
- Het wetsvoorstel kent nu een VWB voor aandelen en winstbewijzen in startups. We onderzoeken of we categorie kan worden uitgebreid naar alle effecten. Dit is een nieuwe variant die nog niet eerder is onderzocht.

Uitvoeringstechnisch

- Voor een vermogenswinstbelasting geldt dat per vermogensbestanddeel de winst moet worden bepaald. Hiervoor moet de aankoopprijs worden geregistreerd, zodat bij verkoop de vermogenswinst kan worden bepaald.
- Deze variant lijkt haalbaar en maakbaar per belastingjaar 2028, maar hierover kan nog niet met zekerheid uitsluitsel over worden geven. Dit moet nog nader worden onderzocht nadat op de volgende onderdelen (beleidsmatige) keuzes zijn gemaakt:
    - Worden alle effecten individueel geregistreerd of op niveau van de aandelenportefeuille?
    - Als gekozen wordt om te registreren op portefeuilleniveau, op welke wijze wordt dan de vermogenswinst berekend?
    - Ongeacht of op individueel of op portefeuilleniveau wordt geregistreerd moet voor de winstbepaling gekozen worden voor last in, first out (lifo), first in, first out (fifo) of gemiddelde aanschafprijs.
- De nadere uitwerking vergt een zeer strakke gezamenlijke planning van wetgeving en uitvoering, mede vanwege de vakantieperiode.
- Op basis van de complete wettekst kan een uitvoeringstoets worden gedaan. De standaardtermijn voor een uitvoeringstoets is acht weken.
- Voorwaarde voor implementatie door de Belastingdienst per belastingjaar 2028 is dat de wetgeving door de TK en EK is aangenomen voor 31 december 2026.

- Uitgangspunt bij de WWR was dat het wetsvoorstel 15 maart 2026 aangenomen moest zijn door de Tweede Kamer, om financiële instellingen voldoende tijd te geven om de gegevenslevering te implementeren.
- Het is onzeker of financiële instellingen een dergelijke wijziging nog tijdig voor ingang op 1 januari 2028 kunnen verwerken. Voor de financiële instellingen geldt namelijk dat de handleiding 18 maanden voor aanvang van het belastingjaar waarop de wet in werking treedt gereed moet zijn. Dit zullen wij in overleg met de NVB verkennen.
- De eerste contacten hierover zijn ambtelijk gelegd. Mogelijk kan in een vervolgstadium ook bestuurlijk contact met de NVB wenselijk zijn.

Juridisch
- Het onderscheid tussen vermogenscategorieën is juridisch kwetsbaar. Met onderstaande juridisch risico moet daarom rekening gehouden worden.
- Door het onderbrengen van effecten in de VWB blijft nog maar een relatief beperkt deel van het box 3-vermogen onder de VAB.
- Het (tot nu toe) gegeven dragende onderscheid om vermogensbestanddelen in een VWB op te nemen i.p.v. de VAB is illiquiditeit. Het is onduidelijk wat de rechtvaardiging is om effecten onder de VWB te brengen en de resterende vermogensbestanddelen waarvoor de VAB blijft gelden niet.
- Effecten zijn (veel) meer liquide dan andere vermogensbestanddelen waarvoor de VAB blijft gelden. Denk hierbij aan vorderingen, schulden, kapitaalverzekeringen en bepaalde vermogensrechten. Ook is niet goed uit te leggen waarom jaarlijks wel moet worden afgerekend over de waardeaangroei van bijvoorbeeld cryptovaluta of certificaten van aandelen (deze laatste zijn in box 3 vorderingsrechten).
- Het is vanuit juridisch oogpunt moeilijk te rechtvaardigen waarom deze vermogensbestanddelen niet mogen worden ingevuld in de desbetreffende aangiftecategorie voor de VWB.
- Het zal extra druk op de uitvoering leggen vanwege te verwachten juridische procedures. Dit komt bovenop de procedures die worden verwacht over de Wet tegenbewijsregeling box 3 over de vastgoedbijtelling en het ontbreken van kostenaftrek.

Wetgeving
- Om een tijdige aanpassing te realiseren moeten de huidige bepalingen voor aandelen in startende onderneming als uitgangspunt worden genomen en zal zeer beperkt ruimte zijn voor afwijkingen of aanvullend beleid.
- Daarbij moet bijvoorbeeld geaccepteerd worden dat het niet mogelijk is om eventuele maatregelen op te nemen om effecten van een vermogenswinstbelasting te mitigeren (lock-in, prikkel tot uitstel).
- Een belangrijk uitzoekpunt is de exacte afbakening van de categorie vermogensbestanddelen die onder de vermogenswinstbelasting wordt gebracht.
- Wij onderzoeken nog of het haalbaar is om dit voorstel tijdig op te nemen in het aankomende BP-pakket, of dat bijvoorbeeld een nota van wijziging op het BP-pakket nodig zal zijn.

Budgettair
- Het voorstel zorgt voor een budgettaire derving. Deze derving is vergelijkbaar met het invoeren van een volledige vermogenswinstbelasting. Een groot deel van de opbrengst van de vermogensaanwasbelasting komt immers van de

vermogensontwikkeling van effecten. Onderstaande reeks is een voorlopige inschatting en moet nog verder verfijnd worden.

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Struc	t/m 2035
Vermogenswinst voor vastgoed en effecten per 2028	-4.352	-2.777	-2.002	-1.509	-1.168	-880	-732	-622	-30	-14.042

- Hier bovenop komen de kosten van eventuele verzachtingen, als daartoe wordt besloten. Wel verwachten we dat verzachtingen in dit scenario in mindere mate nodig zijn.
- In onderstaande tabel zijn de kosten van de verzachtingen opgenomen ten opzichte van WWR. Er is nog geen rekening gehouden met de interactie met het onder het vermogenswinstregime brengen van alle effecten. De bedragen in onderstaande tabel zullen dus nog veranderen.

Mogelijke verzachtingen WWR	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	struc
Carryback 1 jaar	-1.236	-1.010	-526	-367	-250	-197	-156	-124	-12
Echtscheiding & huwelijk	-3	-5	-9	-12	-14	-17	-20	-22	0
Startups & scale ups	-60	-56	-40	-33	-29	-25	-21	16	0
Groen beleggen*	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200
Doorschuifregeling NSW-landgoederen	-1	-2	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-13
Vrijstelling NSW-landgoederen	-8	-9	-9	-10	-11	-12	-13	-14	-20
Partiële buitenlandse belastingplicht	-23	-23	-23	-23	-23	-23	-23	-23	-23

*

Afhankelijk van maatvoering

Communicatie
nvt

Politiek/bestuurlijke context
nvt

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.